

Lagutskottet

Regeringens årsberättelse 2020

Till revisionsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens årsberättelse 2020 (B 3/2021 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för utlåtande till revisionsutskottet. Tidsfrist: 30.9.2021.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- understatssekreterare Kari Kiesiläinen, justitieministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- social- och hälsovårdsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Lagutskottet har behandlat berättelsen utifrån de uttalanden som riksdagen godkänt på förslag från utskottet. Huvuddelen av uttalandena gäller justitieministeriets förvaltningsområde, men en del av dem gäller också social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Dessutom har lagutskottet utifrån sitt eget ansvarsområde behandlat frågan om att minska överskuldsättningen och de problem som den orsakar. Utskottet har också behandlat riksdagens beslut om medborgarinitiativet om att förbjuda könsstympning av flickor.

Ett uttalande som kan strykas

De åtgärder som vidtagits med anledning av följande uttalande har varit tillräckliga och uttalandet är inte längre aktuellt.

— *Temporär ändring av konkurslagen, RP 164/2020 rd — RSv 111/2020 rd*

När riksdagen utifrån regeringens proposition RP 164/2020 rd antog en temporär ändring av konkurslagen godkände riksdagen ett uttalande enligt vilket riksdagen förutsatte att regeringen ome-

Utlåtande LaUU 12/2021 rd

delbart utreder och utvärderar på vilka andra sätt man kan underlätta för företag som drabbats av tillfälliga betalningssvårigheter på grund av coronaepidemin och de restriktioner som införts på grund av den än genom att förlänga giltighetstiden för den temporära ändringen av 2 kap. 3 § i konkurslagen efter den 31 januari 2021 och, om dessa andra sätt kräver ändringar i lagstiftningen, förelägger riksdagen de relevanta lagändringarna i god tid så att riksdagen kan behandla förslagen under höstsessionen 2020.

På det sätt som framgår av regeringens årsberättelse lämnade regeringen den 26 november 2020 till riksdagen en tredje proposition med förslag till temporär ändring av konkurslagen (RP 233/2020 rd). Syftet var att göra det lättare för företagen att klara sig igenom den kris som coronaviruset orsakat. Enligt propositionen utgör underlåtenhet att iaktta en betalningsuppsmaning med hot om konkurs presumtion om insolvens först om gäldenären inte inom 30 dagar från borgenärens betalningsuppsmaning har betalat borgenärens klara och förfallna fordran, när betalningstiden under normala förhållanden är en vecka. Riksdagen godkände lagförslaget den 14 december 2020 (RSv 213/2020 rd). Lagen (14/2021) trädde i kraft den 1 februari 2021 och gäller till den 30 september 2021.

Följaktligen anser lagutskottet att uttalandet inte ger anledning till ytterligare åtgärder. Uttalandet kan alltså strykas.

Uttalanden som ska stå kvar

Övriga uttalanden som riksdagen godkänt på förslag av lagutskottet behövs fortfarande och ska alltså stå kvar. Här vill lagutskottet särskilt lyfta fram följande uttalande som ska stå kvar:

— *Uppföljning av konsekvenserna av projektet för att förenkla rättsprocesserna, RP 200/2017 rd — RSv 31/2018 rd*

I samband med behandlingen av regeringens proposition RP 200/2017 rd om att förenkla rättsprocesserna i de allmänna domstolarna godkände riksdagen ett uttalande enligt vilket riksdagen förutsatte att justitieministeriet följer hur reformen för att förenkla rättsprocesserna i de allmänna domstolarna fungerar och vilka konsekvenser den har, särskilt när det gäller bestämmelserna om domstolarnas sammansättningar och om den åtalades personliga närvaro vid rättegången, och att ministeriet lämnar lagutskottet en utredning om de frågorna före utgången av 2023.

Vid behandlingen av regeringens proposition (RP 52/2021 rd) med förslag till lag om ändring av 37 kap. i strafflagen har lagutskottet fäst uppmärksamhet vid bestämmelserna om domstolens sammansättning i fråga om behandlingen av grovt betalningsmedelsbedrägeri och grovt betalningsmedelsbrott. Lagutskottet betonar att utskottet i sitt betänkande om den nämnda propositionen (LaUB 9/2021 rd, s. 5) har betonat att det i den utredning som ska lämnas till utskottet finns skäl att bedöma och behandla också den fråga om tingsrättens sammansättning som nu aktualiserats när det gäller grovt betalningsmedelsbedrägeri och grovt betalningsmedelsbrott. Vid bedömningen bör man dock också beakta aspekter som hänför sig till rättssäkerheten och den eventuella arten och omfattningen av de ärenden som behandlas.

Utlåtande LaUU 12/2021 rd

Förbud könsstympning av flickor, MI 1/2019 rd — RSk 44/2020 rd

I samband med behandlingen av medborgarinitiativet om att förbjuda könsstympning av flickor (MI 1/2019 rd) godkände riksdagen ett beslut enligt vilket riksdagen utifrån medborgarinitiativet förutsätter att statsrådet snarast möjligt vidtar åtgärder för att tydligare kriminalisera könsstympning av flickor och kvinnor i strafflagen och under denna valperiod förelägger riksdagen de lagförslag som behövs (RSk 44/2020 rd).

Beslutet i fråga och de åtgärder som vidtagits med anledning av det har inte tagits med i den bilaga till regeringens årsberättelse som gäller åtgärder med anledning av riksdagens uttalanden och ställningstaganden. Utskottet anser dock att det är viktigt att utskottet i samband med behandlingen av regeringens kommande årsberättelser informeras också om hur detta ärende framskrider och att uppgifterna om detta i fortsättningen också tas med i regeringens årsberättelse.

Enligt inkommen utredning tillsatte justitieministeriet den 27 maj 2021 en arbetsgrupp för att tydligare kriminalisera könsstympning av flickor och kvinnor i strafflagen. Arbetsgruppens mandatperiod är 27.5.2021—28.2.2022 och avsikten är att en proposition ska lämnas till riksdagen under denna valperiod. Åtgärderna i fråga om det ovannämnda ärendet pågår alltså fortfarande.

Minskning av överskuldsättningen och de problem som den orsakar

När riksdagen godkände regeringens proposition RP 230/2018 rd med förslag till ändring av bestämmelserna om konsumentkreditavtal och vissa andra konsumentavtal godkände riksdagen de sex uttalanden som föreslogs i ekonomiutskottets betänkande (EkUB 39/2018 rd). Av dessa baserade sig uttalandena 1—3 på lagutskottets förslag till uttalanden (LaUU 33/2018 rd). Uttalandena gäller uppföljning av hur reformen av prisregleringen för konsumentkrediter fungerar (uttalande 1), bedömning av behoven att utveckla nivån på gäldenärens nödvändiga levnadskostnader som ska beaktas i samband med utsökningens skyddsandelssystem och skuldsanering för privatpersoner (uttalande 2) samt bedömning av möjligheterna att förkorta lagringstiderna för uppgifter om betalningsstörningar och förbättra tillgången till social kreditgivning (uttalande 3).

Lagutskottet konstaterar med tanke på sitt eget ansvarsområde att regeringens åtgärder i fråga om uttalandena 1—3 i ljuset av regeringens årsberättelse och den utredning som lämnats ännu inte har slutförts.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottet föreslår

att revisionsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande LaUU 12/2021 rd

Helsingfors 10.6.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Leena Meri saf
vice ordförande Sandra Bergqvist sv
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Hanna Huttunen cent
medlem Saara Hyrkkö gröna
medlem Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Antero Laukkanen kd
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Jouni Ovaska cent
medlem Mari Rantanen saf
medlem Ruut Sjöblom saml
medlem Mirka Soinikoski gröna
medlem Sebastian Tynkkynen saf
medlem Matti Vanhanen cent
medlem Paula Werning sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Mikko Monto.